

บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเหตุการณ์ทางการเมืองรัฐบาลพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562

The role of the Royal Thai Police with the political events of the
government of General Prayut Chan-o-cha 2014-2019

ธิดาณพัทธ์ รังสิพรหมณกุล¹ วิจิตรา ศรีสอน² สันฐาน ชยนนท์³

Teeyarchapath Rungsibhrumanarkul, Wjittra Srisorn, Sunthan Chayanon

บทคัดย่อ (Abstract)

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมืองและ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทางการเมืองในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 17 นาย ได้แก่ กลุ่มตำรวจชั้นประทวน กลุ่มตำรวจชั้นสัญญาบัตร กลุ่มตำรวจผู้บริหารระดับสูง กลุ่มประชาชนและกลุ่มนักวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย ผลการวิจัยพบว่า บทบาทสำคัญตามภารกิจหลักคือด้านการรักษาความปลอดภัยพระมหากษัตริย์พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์และพระราชอาคันตุกะ การดูแล คบคุยม และกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร การพัฒนาประเทศและการปฏิบัติการอื่นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมือง มีปัญหาในการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองซึ่งการแก้ปัญหาต้องทำแบบค่อยเป็นค่อยไป ความเป็นอิสระของหน่วยงานย่อยปัญหาที่เกิดขึ้นคือสำนักงานตำรวจยังเป็นในลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจทำให้เกิดการรวบอำนาจไว้เด็ดขาดและปัญหาการมีส่วนร่วมเกิดปัญหาคือยังไม่มีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังซึ่งในการปฏิบัติจริงยังคงปฏิบัติหรือเกิดการมีส่วนร่วมน้อยมาก และประเด็นแนวทางการพัฒนาทางการเมืองนั้น ควรถ่ายโอนภารกิจของตำรวจที่ปฏิบัติงานลักษณะเดียวกับหน่วยงานของพลเรือนออกไป การปฏิรูปควรจะเน้นไปในเรื่องการกระจายอำนาจและควรปรับให้องค์กรตำรวจเปลี่ยนสถานะไปเป็นตำรวจจังหวัด ซึ่งควรแยกงานสอบสวนออกจากตำรวจหรือให้แต่ละหน่วยงานมีตำรวจ

Received: 2021-07-04 Revised: 2021-08-04 Accepted: 2021-08-04

¹²³ วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Department of Political Science College of Politics and Government Suan Sunandha Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: s61463825041@ssru.ac.th

เป็นของตนเอง โดยไม่ต้องขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม และตัวแทนภาคประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน

คำสำคัญ (Keyword): บทบาท; การเมือง; สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

Abstract

The main objectives of this research are: 1. To study the role of the Royal Thai Police on political events 2. To study the problems and obstacles of political development and 3. To study the political development guidelines during the government of General Prayut Chan-ocha 2014-2019 It is a qualitative research. Interviewed 17 key informants. including a group of police officers of the Pratuang class Commissioned Police Group Senior Executive Police Group People's groups and academic groups Analyze data by interpreting inductive conclusions. The results showed that An important role in the main mission is to secure the King's royal family. His Majesty's representatives and royal guests, supervision and control and to supervise the operations of police officers under the Criminal Procedure Code. prevention and suppression of criminal acts maintaining order Public Safety and Security of the Kingdom. The development of the country and other operations to promote and support the effective performance of the police. Problems and obstacles of political development There is a problem of strengthening a political culture where solutions must be done gradually. The problem with the independence of sub-departments is that the police office is still in the form of a centralized power, resulting in absolute consolidation. And the problem of participation is problematic that there is no active participation, which in practice is still practical or has very little participation. and issues of political development The mission of police operating in the same manner as civilian agencies should be transferred. The reforms should focus on decentralization and the police organization should change its status to the provincial police. This should separate the investigation from the police or allow each agency to have its own police. without having to depend on the Royal Thai Police. This should separate the investigation from the police or allow each agency to have its own police. without having to depend on the Royal Thai Police

Keywords: Role; Politics; Royal Thai Police

บทนำ (Introduction)

การเมืองเป็นเรื่องที่มีความสำคัญกับชีวิตของคนที่อยู่ในสังคม ซึ่งในสังคมไทยมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีรัฐบาลฝ่ายบริหารทำหน้าที่ดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนตามนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เช่น การจัดให้มีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึงตามหลักการพัฒนาย่างยั่งยืน (วัชรภรณ์ จุ้ยลำเพ็ญ, 2560) ได้แก่ การให้ความปลอดภัย การรักษาความสงบเรียบร้อย การสร้างความมั่นคง การให้บริการและสวัสดิการ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีข้าราชการเป็นน่านโยบายต่าง ๆ จากรัฐบาลไปปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาลที่มีส่วนสำคัญโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการให้ความปลอดภัยทั้งด้านชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนถือว่าเป็นภาระที่จำเป็นและสำคัญที่รัฐบาลจะต้องกระทำ และการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และการปฏิบัติตามกฎหมายของประชาชน รัฐบาลผู้ใช้อำนาจอธิปไตยจึงต้องมีภาระหน้าที่ในอันที่จะตราตัวบทกฎหมายมาควบคุมประชาชนในประเทศให้ปฏิบัติในสิ่งที่ต้องการ อันเป็นปัจจัยอันหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ กล่าวคือ ถ้าประชาชนไม่มีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว เมื่อประชาชนมีระเบียบวินัยและได้ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นแนวเดียวกันแล้ว การทะเลาะวิวาทและการเอารัดเอาเปรียบกันในสังคมไม่เกิดขึ้นหรือเกิดขึ้นแต่เพียงส่วนน้อย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของคนในประเทศย่อมเกิดขึ้น การอยู่ดีกินดีและความผาสุกย่อมจะไม่เกิดขึ้นกับประชาชนอย่างแน่นอน เมื่อเป็นเช่นนี้รัฐบาลจะต้องหาวิธีป้องกันและกำจัดการที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนให้จงได้เช่นในปัจจุบันประเทศไทยเรารัฐบาลได้มอบภาระนี้แก่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้คอยควบคุมดูแลให้ประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎหมายไม่มีการลักขโมย การปล้นหรือการทำร้ายร่างกายกันและกันและการเอารัดเอาเปรียบ การไม่ประทุษร้ายชีวิตทรัพย์สินของกันและกัน และการที่รัฐบาลให้มีทหารไว้ปกป้องคุ้มครองเอกราชของชาติไว้ ความสงบเรียบร้อยย่อมจะเกิดขึ้นภายในประเทศหากรัฐไม่ดำเนินการจึงไม่อาจเป็นเหตุแห่งการฟ้องร้องให้รัฐต้องปฏิบัติได้ (วัชรภรณ์ จุ้ยลำเพ็ญ, 2560)

ตำรวจเป็นข้าราชการประเภทหนึ่งในรัฐประชาธิปไตย ตำรวจเป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐที่สามารถใช้กำลังบังคับต่อพลเมือง และถือเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของกระบวนการไปสู่ประชาธิปไตย รัฐไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากไม่สามารถคุ้มครองสิทธิในชีวิตเสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจไม่แสดงบทบาทสำคัญในการธำรงรักษาหลักนิติธรรม และไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจในฐานะเป็นเครื่องมือของรัฐ ไม่มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ และไม่มี ความรับผิดชอบต่อประชาชน (สันฐาน ชยพันธ์, 2558)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์การในระบบราชการที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ และมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดูแลความปลอดภัย รักษาความมั่นคง และความสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยมีนายกรัฐมนตรีที่เป็นหัวหน้ารัฐบาลเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดผ่านผู้บัญชาการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์ทางการเมืองภายใต้การคุมบังคับบัญชาจากรัฐบาลของ พลเอก

ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่มีนโยบายเน้นด้านความมั่นคงนั้น ได้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองขึ้นมากมาย และจากบทบาทหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่กล่าวไป ย่อมส่งผลกระทบต่อการพัฒนาทางการเมืองของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเหตุการณ์ทางการเมืองของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อให้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการพัฒนาทางการเมืองไทยภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะในยุคสมัยของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่เป็นรัฐบาลที่มาจากการรัฐประหาร และการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ในฐานะที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการที่สำคัญและจะต้องสัมผัสกับประชาชนตลอดเวลา จึงอาจกล่าวได้ว่า บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั้นจะต้องมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติที่ประสานสอดคล้องหรือมีส่วนในการส่งเสริมพัฒนาต่อระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยหรือไม่อย่างไร โดยผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้นมีผลโดยตรงต่อประชาชนทั้งประเทศ และการสนองตอบความต้องการทางการเมืองของรัฐบาล ทั้งนี้ผลของการศึกษานั้นสามารถนำมาเป็นแนวทางการพัฒนาองค์กรให้สอดคล้องกับกิจกรรมทางการเมือง เพื่อให้บทบาทหน้าที่ของสำนักงานตำรวจเป็นไปเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในบริบทของสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In Depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562 รวมทั้งแนวทางการพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเหตุการณ์ทางการเมืองรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562 ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และนักวิชาการ จำนวน 17 นาย ได้แก่

2.1 กลุ่มตำรวจผู้บริหารระดับสูง ซึ่งมีระดับชั้นยศตั้งแต่ พลตำรวจตรีขึ้นไป และปฏิบัติหน้าที่ระหว่างมีเหตุการณ์ทางการเมือง เช่น การชุมนุม การก่อความไม่สงบรูปแบบต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งปฏิบัติงานในกองบังคับการนครบาลและปฏิบัติงานในสังกัดสถานีตำรวจ

2.2 กลุ่มตำรวจชั้นสัญญาบัตร ซึ่งมีระดับชั้นยศตั้งแต่ ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป จนถึงระดับชั้นยศพันตำรวจเอก และปฏิบัติหน้าที่ระหว่างมีเหตุการณ์ทางการเมือง เช่น การชุมนุม การก่อความไม่สงบรูปแบบต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งปฏิบัติงานในกองบังคับการนครบาลและปฏิบัติงานในสังกัดสถานีตำรวจ

2.3 กลุ่มตำรวจชั้นประทวน ซึ่งมีระดับชั้นยศระหว่างสิบตำรวจตรี จนถึง ระดับชั้นยศดาบตำรวจตรี และปฏิบัติหน้าที่ระหว่างมีเหตุการณ์ทางการเมือง เช่น การชุมนุม การก่อความไม่สงบรูปแบบต่าง ๆ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ซึ่งปฏิบัติงานในกองบังคับการนครบาลและปฏิบัติงานในสังกัดสถานีตำรวจ

2.4 ประชาชน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมทางการเมือง ในรูปแบบต่าง ๆ หรือเป็นแกนนำสำคัญในกิจกรรมการเมือง ระหว่างช่วงปี พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562

2.5 กลุ่มนักวิชาการ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้ความชำนาญเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง เช่น นักวิชาการทางรัฐศาสตร์ นักวิชาการทางด้านนิติศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นนักวิชาการสังกัดสถาบันการศึกษาของรัฐ นักวิชาการประจำหน่วยงานของรัฐ และนักวิชาการอิสระ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structural) คำถามจะเป็นประเภทคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) โดยคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยกำหนดแบบสอบถามไว้ 5 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งสามกลุ่ม

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามที่แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้นำไปทำการสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามที่กำหนดไว้ด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 ขออนุญาตแนะนำตัวผู้วิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตศึกษาถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย โดยกำหนดการนัดหมายที่จะไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย

4.2 ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัย ก่อนวันนัดสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Selection Interview) ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant Interview) จำนวน 17 คน โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยตัวเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 จำแนกและจัดระบบข้อมูล เป็นการนำข้อมูลที่ได้นำมาจำแนกและจัดหมวดหมู่ออกให้เป็นระบบ

5.2 นำข้อมูลจากภาคสนามที่เก็บรวบรวมได้จากสำรวจเบื้องต้น การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งได้จัดบันทึกไว้ในแถบบันทึกและในแถบบันทึกเสียง มาถอดความหมายมาแยกประเภทจัดหมวดหมู่ และสรุปสาระสำคัญตามประเด็นที่ทำการศึกษาวิจัย

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Analytic induction) เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์เพื่อหาบทสรุปร่วมกันของเรื่องนั้น แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นแบบบรรยาย

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาเรื่อง “บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเหตุการณ์ทางการเมืองรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562” มีผลการวิจัยนำเสนอในประเด็นสำคัญดังนี้คือ

1. บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับเหตุการณ์ทางการเมืองรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ช่วงปี พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2562

1.1 บทบาทในด้านการรักษาความปลอดภัยพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ พบว่ามีการแสดงบทบาทและปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนที่ได้มีการกำหนดไว้ กลุ่มข้าราชการตำรวจระดับชั้นประทวน พบว่า ส่วนใหญ่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่ชอบ

ด้วยกฎหมาย และของ คสช. เป็นหลัก โดยจะต้องร่วมงานกับหลายฝ่ายมากยิ่งขึ้น ตามคำสั่งหรือหน่วยงานที่ คสช. ตั้งขึ้น

1.2 บทบาทในด้านการดูแล ควบคุม และกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พบว่าต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม เป็นไปตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ ซึ่งการปฏิบัติงานนั้น เป็นไปเพื่อคุ้มครองสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจไม่แสดงบทบาทสำคัญในการธำรงรักษาลักษณะรัฐธรรมนูญ และไม่อาจเป็นประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้หากตำรวจในฐานะเป็นเครื่องมือของรัฐ ไม่มีความชอบธรรมในการใช้อำนาจ และไม่มีความรับผิดชอบต่อประชาชน

1.3 บทบาทในด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญาพบว่า เป็นมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมและปราบปรามอาชญากรรมที่ยึดหลักคุณธรรม ยึดมั่นในการทำความดีละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ลดช่องว่างทางสังคมและเศรษฐกิจ การกระจายโอกาสหรือจัดการให้เกิดความยุติธรรมเยียวยาปัญหาเรื่องการทำงานหาเลี้ยงชีพโดยสุจริตเพื่อลดอาชญากรรม การกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามร่วมกัน

1.4 บทบาทในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักรพบว่าเป็นหน้าที่หลักของตำรวจโดยตรง ต้องถือปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพที่สุดโดยที่ในปัจจุบันสถานการณ์อันเป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบไปอย่างรวดเร็ว มุ่งเน้นการปฏิบัติงานเพื่อความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร ซึ่งงานของตำรวจเป็นงานเพื่อให้สังคมและชุมชนบรรลุเป้าหมายสูงสุด คือความสงบของสังคมและชุมชน ตำรวจต้องมีประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินแก่ประชาชน ตำรวจในฐานะที่เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์มีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนภายในราชอาณาจักร

1.5 บทบาทในด้านการปฏิบัติกรอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่าตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและมีอำนาจจะสอบสวน จับกุม คุมขัง ปราบปราม เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่อำนาจเหล่านี้สามารถสร้างคุณและโทษได้เท่า ๆ กัน สุดแต่การใช้ตำรวจทุกคนจึงจำเป็นต้องควบคุมจิตใจให้มั่นคง

1.6 บทบาทในด้านการช่วยเหลือการพัฒนาประเทศพบว่าสำนักงานตำรวจได้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศไทยไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนให้เกิดขึ้นก่อน สร้างมาตรฐานการทำงานที่ดี ลดปัญหาอาชญากรรม ซึ่งประชาชนและสังคมไม่อาจเชื่อมั่นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ การแสดงบทบาทเป็นตำรวจผู้รักษากฎหมายที่มีความรู้ความเข้าใจ แก้ปัญหาให้สังคมสงบสุข ควรปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เป็นในลักษณะของหุ้นส่วน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมการทำงานร่วมกันในชุมชน

1.7 บทบาทในด้านการปฏิบัติกรอื่นเพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พบว่าเป็นการปฏิบัติงานตามนโยบายของรัฐบาลเป็นหลักและ

ตามภารกิจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายซึ่งการปฏิบัติงานอื่น ๆ ต้องส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมในการปฏิบัติงาน

2. ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557 - พ.ศ. 2562

2.1 การนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสนองตอบความต้องการของประชาชนพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสนองตอบความต้องการของประชาชน สิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนคือการบังคับใช้กฎหมาย ตามมาตรา 44 ในการเข้าตรวจค้นจับกุมความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง โดยมีทหารร่วมปฏิบัติงานซึ่งต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและต้องเข้มงวดให้มากยิ่งขึ้นซึ่งกระทบกับประชาชนคือทำให้เกิดความเกลียดชัง การถูกใส่ร้ายประชาชนจะไม่ให้ความร่วมมือ หรือ อาจมีการต่อต้านการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอีกด้วย ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้จะมีปัญหายิ่งขึ้นเพราะการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ถูกใจประชาชน

2.2 เสริมสร้างให้โครงสร้างการเมืองมีความแตกต่างตามภารกิจ และมีความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติภารกิจพบว่าเมื่อโครงสร้างการปฏิบัติงานเปลี่ยนส่งผลกระทบต่อการทำงานกระทบต่อการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงานทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจต้องเพิ่มความเข้มในการทำหน้าที่มากกว่าปกติ และบางเรื่องเมื่อปฏิบัติหน้าที่ผลเป็นอย่างไร จะต้องรายงานให้ คสช.ทราบด้วย เมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล คสช. ในจำนวนจำกัด ซึ่งไม่สัมพันธ์กับปริมาณงานที่ได้รับผิดชอบทำให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องในด้านกำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาในเรื่องการบริหารงบประมาณ

2.3 เสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผลพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือการแก้ปัญหาต้องทำแบบค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากการปฏิบัติงานนั้นเน้นการปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด วัฒนธรรมทางการเมืองเป็นกรอบหรือแนวทางของพฤติกรรมทางการเมืองในสังคมที่ถือปฏิบัติสืบต่อจนฝังรากลึกในสังคม ปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต แต่ไม่สามารถมีความเจริญก้าวหน้าในชีวิตราชการ ยังมีการใช้ระบบอุปถัมภ์ เล่นพรรคเล่นพวก ข้ามอาวุโส คณะปฏิรูปได้เริ่มวางกรอบโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.)

2.4 ความเป็นอิสระของหน่วยงานย่อยพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นคือการทำงานของสำนักงานตำรวจยังเป็นในลักษณะของการรวมศูนย์อำนาจ มีอำนาจการบริหารงานเบ็ดเสร็จเด็ดขาดในการบริหารงาน การปรับโครงสร้างตำรวจ มีการแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ 2547 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารบุคคลของตำรวจ และสิ่งที่มีผลกระทบกับสายงานสอบสวนมากที่สุดคือ คำสั่ง คสช. ที่ให้มีการทบทวนงานสอบสวน ส่งผลกระทบในการบริหารงานบุคคลของฝ่ายสอบสวนเป็นอย่างมาก การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ มีภาระงานมากขึ้น และต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด การจัดสรรงบประมาณให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติน้อยลง และจำกัด ซึ่งไม่

สัมพันธ์กับปริมาณงานที่รับผิดชอบทำให้เกิดปัญหามากมาย รวมถึงผลกระทบต่อขวัญกำลังใจของข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้นด้วย

2.5 การมีส่วนร่วมพบว่าเกิดปัญหาคือยังไม่มีส่วนร่วมที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังมากนัก เนื่องจากตำรวจเป็นหน่วยงานหลักระดับพื้นที่ในการรักษาความเรียบร้อยและให้บริการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและให้บริการแก่ประชาชน การให้ข้อมูลข่าวสาร ปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อหาทางแก้ไข ส่งเสริมการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของตำรวจ และสนับสนุนการประชาสัมพันธ์ ซึ่งในการปฏิบัติจริงยังคงปฏิบัติหรือเกิดการมีส่วนร่วมน้อยมาก

3. แนวทางการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พบว่า การช่วยให้การปฏิรูปตำรวจ เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีระบบมีระเบียบ และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นจะได้ไม่มีความยืดหยุ่นในการทำงาน ลดการทุจริตและปัญหาคอร์รัปชันได้ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตำรวจบางคน ซึ่งการแก้ไขหรือดำเนินการบางอย่างต่างมีข้อจำกัด ดังนั้นการใช้ ม.44 น่าจะส่งผลดีต่อการปฏิรูปตำรวจการแทรกแซงอำนาจเกินขอบเขต ซึ่งโครงสร้างและระบบบริหารงานของตำรวจมีกฎหมายข้อระเบียบบังคับไว้ควบคุมการทำงานและการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว การปฏิรูปตำรวจนั้นเห็นด้วยกับการกระจายอำนาจของตำรวจลงไปในระดับจังหวัด และประชาชนสามารถสะท้อนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ซึ่งรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการสืบสวน สอบสวนของตำรวจให้มากขึ้น

ควรถ่ายโอนภารกิจของตำรวจที่ปฏิบัติงานลักษณะเดียวกับหน่วยงานของพลเรือนออกไป เพราะตำรวจบางหน่วยปฏิบัติงานในหน้าที่ของฝ่ายพลเรือนอยู่ เช่น ตำรวจป่าไม้ตำรวจท่องเที่ยว ให้หน่วยงานเหล่านั้นรับไปดำเนินการ และการจัดการองค์กรของตำรวจเป็นแบบทหารในการจัดชั้นยศทำให้เกิดปัญหาพอสมควร การปฏิรูปตำรวจควรจะเน้นไปในเรื่องการกระจายอำนาจและควรปรับให้องค์กรตำรวจเปลี่ยนสถานะไปเป็นตำรวจจังหวัด ซึ่งควรแยกงานสอบสวนออกจากตำรวจหรือให้แต่ละหน่วยงานมีตำรวจเป็นของตนเองโดยไม่ต้องขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติและการปฏิรูปตำรวจครั้งนี้ไม่ได้ทำเพื่อประชาชน แต่ให้ความสำคัญในสิทธิประโยชน์ของตำรวจมากเกินไปได้มุ่งเน้นในการตรวจสอบ ลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม และตัวแทนภาคประชาชน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลสรุปผลการวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1. เพื่อศึกษาบทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562

บทบาทในด้านการรักษาความปลอดภัยพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ พระบรมวงศานุวงศ์ ผู้แทนพระองค์ และพระราชอาคันตุกะ พบว่า ได้มีการแสดงบทบาทและปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบแบบแผนที่ได้มีการกำหนดไว้ ส่วนใหญ่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาเหนือตนที่ชอบด้วยกฎหมาย และของ คสช. เป็นหลัก โดยจะต้องร่วมงานกับหลายฝ่ายมากยิ่งขึ้น ตามคำสั่งหรือหน่วยงานที่ คสช. ตั้งขึ้นสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ปาลี (2554) ที่ได้กล่าวถึงแนวคิดบทบาทซึ่งเป็นการพิจารณาในด้านโครงสร้างทางสังคมบทบาท หมายถึง ตำแหน่งทางสังคมที่มีชื่อเรียกต่าง ๆ ซึ่งแสดงลักษณะโดยคุณสมบัติและกิจกรรมของบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้น บทบาทในด้านการดูแล ควบคุม และกำกับการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พบว่าต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม เป็นไปตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ การปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจซึ่งปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้งกัน และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการด้วยกันและร่วมปฏิบัติราชการ ซึ่งการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปเพื่อคุ้มครองสิทธิในชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นบทบาทที่พิจารณาจากลักษณะของการปรากฏที่ปรากฏอยู่ในสังคมไม่ว่าจะเป็นบทบาทที่สังคม กลุ่ม หรือองค์กรกำหนดไว้ว่าเป็นรูปแบบของพฤติกรรมประจำตำแหน่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม กลุ่มหรือองค์กรนั้น ๆ บทบาท หรือรูปแบบของพฤติกรรมที่คนอื่น (ผู้เกี่ยวข้อง) คาดหวังว่าผู้อยู่ในตำแหน่งจะถือปฏิบัติบทบาทที่ผู้รับคาดหวังนี้และสอดคล้องงานวิจัยของสิริมาส หมื่นสาย และคณะ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติเชิงบูรณาการ ซึ่งได้กล่าวว่าในบางครั้งบทบาทที่ผู้เกี่ยวข้องคาดหวังอาจจะไม่ตรงกับบทบาทที่กำหนดไว้ ซึ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จำเป็นต้องทำการบูรณาการทั้งหน้าที่ ความรับผิดชอบร่วมกัน เพราะฉะนั้น เมื่อมีการนำนโยบายไปปฏิบัติจะยึดติดกับบทบาทเฉพาะหน้าที่ตนเองไม่ได้ ต้องมีบทบาทเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นด้วย ซึ่งเชื่อว่าเป็นบทบาทของตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ เช่น ผู้บังคับบัญชาคิดว่าตนมีหน้าที่ควบคุมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ไม่ต้องใส่ใจกับปัญหาส่วนตัวของผู้ใต้บังคับบัญชา ดังนั้น บทบาทของผู้อยู่ในตำแหน่งอาจจะสอดคล้อง หรือไม่สอดคล้องกับบทบาทที่กำหนด และก็จะอาจจะตรงหรือไม่ตรงกับบทบาทที่ผู้รับคาดหวัง

บทบาทในด้านการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดอาญา พบว่า เป็นมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมและปราบปรามอาชญากรรมที่ยึดหลักคุณธรรม ยึดมั่นในการทำ ความดีละเว้นความชั่ว และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ ลดช่องว่างทางสังคมและเศรษฐกิจ การกระจายโอกาสหรือจัดการให้เกิดความยุติธรรมเยียวยาปัญหาเรื่องการทำงานหาเลี้ยงชีพโดยสุจริตเพื่อลดอาชญากรรม การกำหนดแนวทางในการป้องกันและปราบปรามร่วมกัน กำหนดกลยุทธ์ในอันที่จะต้องบูรณาการความรู้ให้เกิดความคิดองค์กรให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม ในอันที่จะร่วมกันขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมาย โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางในการบริการเพื่อการ

ปฏิบัติงานเฉพาะกิจที่เร่งด่วน ซึ่งการแสดงบทบาทออกมานั้นการแสดงบทบาทของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น วัฒนธรรม ประเพณีความปรารถนาของสังคมที่เกี่ยวข้อง ลักษณะเฉพาะของสังคม บุคลิกภาพและความจำเป็นสว่น สุทธิเลิศอรุณ และจิตติพงษ์ ธรรมานุสรณ์ (2552) แบ่งการแสดงบทบาทไว้ 3 ลักษณะ คือบทบาทตามความคาดหวัง เป็นบทบาทที่ต้องแสดงตามความคาดหวังของผู้อื่น บทบาทตามลักษณะการรับรู้ เป็นบทบาทที่เจ้าของสภาพรับรู้เองว่าตนควรมีบทบาทอย่างไรและบทบาทที่แสดงจริง เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริง ซึ่งเป็นบทบาทตามที่คนอื่นและตนเองไม่ได้คาดหวัง บทบาทในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักรพบว่าตำรวจในฐานะเป็นผู้รักษากฎหมาย มีหน้าที่ป้องกันมิให้มีผู้ละเมิด กฎหมายมหาชนและถ้ามีผู้ใดละเมิดก็มีอำนาจและหน้าที่สืบสวน จับกุม ตรวจค้น และปราบปรามนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีตามสมควรแก่ความผิด ซึ่งเป็นการแสดงบทบาททางอาชีพ (Occupational Roles) ตามแนวคิดของถวิล ธาราโกชน (2552) ที่กล่าวถึงบทบาทไว้ว่าเป็นบทบาทหนึ่งที่สถานภาพได้กำหนดให้ ซึ่งเมื่อถึงเวลาหนึ่งทุกคนจะต้องแสดงบทบาทนี้และจะต้องแสดงไปเกือบตลอดช่วงชีวิตการแสดงบทบาททางอาชีพนี้นับได้ว่าเป็นบทบาทที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ ผู้แสดงบทบาทจะต้องคำนึงถึงขอบเขตและหลักการสำคัญของอาชีพนี้นว่ากำหนดให้แสดงบทบาทไว้อย่างไร

บทบาทในด้านการปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของตำรวจหรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า ตำรวจมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของบ้านเมืองและมีอำนาจจะสอบสวน จับกุม คุมขัง ปราบปราม เป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่อำนาจเหล่านี้สามารถสร้างคุณและโทษได้เท่า ๆ กัน สุดแต่การใช้ ตำรวจทุกคนจึงจำเป็นต้องควบคุมจิตใจให้มั่นคง เป็นการนำแนวทางการปฏิบัติด้านอื่น ๆ มาประยุกต์ใช้เช่นแนวทางส่งเสริมค่านิยมทางสังคม คุณธรรม เพื่อเป็นหลักยึดมั่นในการทำมาตละเว้นความชั่ว หน้าที่ของตำรวจนั้นโดยใช้หลักการตำรวจชุมชนกับงานตำรวจชุมชนสัมพันธ์ เป็นความพยายามในการนำหลักการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ และการป้องกันอาชญากรรมมาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติ เป็นแนวทางในการป้องกันและรักษาความปลอดภัย และเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม ความหวาดกลัวภัยอันตรายจากอาชญากรรม สภาพความไร้ระเบียบและความเสื่อมโทรมทางกายภาพในชุมชน โดยมีความเชื่อมั่นว่าการทำงานร่วมกันระหว่างตำรวจกับชุมชนเท่านั้น คือหนทางสู่ความสำเร็จในการยกระดับความมั่นคงปลอดภัยในชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดของโสภา ชูพิกุลชัย (2552) อธิบายความหมายของบทบาทว่า เป็นการแสดงออกหรือการกระทำตามหน้าที่ของบุคคล ซึ่งสมาชิกคนอื่นของสังคมมุ่งหวังให้กระทำภายใต้สถานการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่ง โดยถือเอาฐานะและหน้าที่ของสังคมของบุคคลนั้นเป็นมูลฐาน ซึ่งบทบาทเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มที่อยู่ในสถานภาพนั้น ๆ ดังนั้น บทบาทจึงเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมตามตำแหน่งหรือสถานภาพซึ่งเป็นไปตามความคาดหวังของสังคมหรือตามลักษณะของการของการรับรู้บทบาทเป็นผลรวมของการแสดงออกตามสิทธิและหน้าที่ สาขาพรรคการเมืองก็มีบทบาทในการดำเนินกิจการของสาขาพรรคการเมืองให้เป็นไปตามข้อกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ในฐานะที่เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนิน

กิจการทางการเมืองของพรรคการเมือง บทบาทในด้านการช่วยเหลือการพัฒนาประเทศ พบว่าสำนักงานตำรวจได้มีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศไทย ไปสู่ไทยแลนด์ 4.0 ต้องสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนให้เกิดขึ้นก่อน สร้างมาตรฐานการทำงานที่ดี ลดปัญหาอาชญากรรม ซึ่งประชาชนและสังคมไม่อาจเชื่อมั่นเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ การแสดงบทบาทเป็นตำรวจผู้รักษากฎหมายที่มีความรู้ความเข้าใจ แก้ปัญหาให้สังคมสงบสุข ควรปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้เป็นในลักษณะของหุ้นส่วน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมการทำงานร่วมกันในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพญา สายหู (2556) อธิบายว่า บทบาทหน้าที่ คือสิ่งที่ทำให้เกิดความเป็นบุคคลและเปรียบได้เสมือน “บท” ของตัวละครที่กำหนดให้ผู้แสดงในละครเรื่องนั้น ๆ เป็นอะไร มีบทบาทที่จะต้องแสดงอย่างไร ถ้าแสดงผิดบทหรือไม่สมบทบาทก็อาจถูกเปลี่ยนตัวไม่ให้แสดงไปเลย ในความหมายเช่นนี้ บทบาทก็คือการกระทำต่าง ๆ ที่ “บท” กำหนดไว้ให้ผู้แสดงต้องทำตามที่ยังอยู่ใน “บท” นั้น

วัตถุประสงค์ที่ 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557- พ.ศ. 2562

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีต่อเหตุการณ์ทางการเมือง ในช่วงรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พ.ศ. 2557-พ.ศ. 2562 พบว่า การนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสนองตอบความต้องการของประชาชนพบว่าสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนคือการบังคับใช้กฎหมาย ตามมาตรา 44 ในการการเข้าตรวจค้นจับกุมความผิดเกี่ยวกับความมั่นคง โดยมีทหารร่วมปฏิบัติงานซึ่งต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและต้องเข้มงวดให้มากยิ่งขึ้นซึ่งกระทบกับประชาชนคือทำให้เกิดความเกลียดชัง การถูกใส่ร้ายประชาชนจะไม่ให้ความร่วมมือ หรืออาจมีการต่อต้านการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอีกด้วย ซึ่งการปฏิบัติเช่นนี้มีปัญหามากขึ้นเพราะการการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมายแต่ไม่ถูกใจประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของธนุพล ทิมาญ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทตำรวจไทย หลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 : กรณีศึกษา ตำรวจภูธร จังหวัดจันทบุรี จากผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังต่อตำรวจภูธร จังหวัดจันทบุรี ในภาพรวมอยู่ในความคาดหวังมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปน้อย กล่าวคือ ลำดับที่ 1 คือ ด้านบทบาทตำรวจในการบังคับใช้กฎหมายที่สำคัญต่อประชาชนอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ บทบาทตำรวจในการบริการประชาชนและบทบาททั่วไปของตำรวจตามกฎหมาย นอกจากนี้ การวิจัยยังพบว่า ปัจจัยที่สำคัญให้ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท ต่อตำรวจภูธร จังหวัดจันทบุรี เช่น บทบาทในการรักษาความปลอดภัยของสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะความรู้สึกของประชาชนใครจะละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ไม่ได้ เป็นต้น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ตำรวจกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงต่อตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี เช่น การถวายความปลอดภัยสถาบันพระมหากษัตริย์ เพราะมีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติทำให้ตำรวจต้องปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด เป็นต้น ส่วนบทบาทในอุดมคติ

ของตำรวจไทยมี 4 ประการ คือ (1) บทบาทตำรวจในยุคโลกาภิวัตน์ (2) บทบาทตำรวจกับการมีส่วนร่วมกับประชาสังคม (3) บทบาทตำรวจในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และ (4) บทบาทตำรวจในโลกไซเบอร์ นอกจากนี้การเสริมสร้างให้โครงสร้างการเมืองมีความแตกต่างตามภารกิจ และมีความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติภารกิจ พบว่า เมื่อโครงสร้างการปฏิบัติงานเปลี่ยนส่งผลกระทบต่อการทำงาน กระบวนการบริหารงานบุคคลในการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจต้องเพิ่มความเข้มในการทำหน้าที่มากกว่าปกติ ต้องรายงานให้ คสช.ทราบด้วย เมื่อได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล คสช. ในจำนวนจำกัด ซึ่งไม่สัมพันธ์กับปริมาณงานที่รับผิดชอบทำให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องในด้านกำลังพล อาวุธยุทโธปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน รวมทั้งปัญหาในเรื่องการบริหารงบประมาณ ส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ รวมถึงผลกระทบต่อขวัญกำลังใจของข้าราชการตำรวจทุกระดับชั้นด้วย ในส่วนของประชาชนไม่ได้มุ่งเน้นในการตรวจสอบ ลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม และตัวแทนภาคประชาชน การปฏิรูปตำรวจควรจะเน้นไปในเรื่องการกระจายอำนาจและควรปรับให้องค์กรตำรวจเปลี่ยนสถานะไปเป็นตำรวจจังหวัด ซึ่งควรแยกงานสอบสวนออกจากตำรวจหรือให้แต่ละหน่วยงานมีตำรวจเป็นของตนเองโดยไม่ต้องขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรถ่ายโอนภารกิจของตำรวจที่ปฏิบัติงานลักษณะเดียวกับหน่วยงานของพลเรือนออกไป เพราะตำรวจบางหน่วยปฏิบัติงานในหน้าที่ของฝ่ายพลเรือนอยู่ เช่น ตำรวจป่าไม้ตำรวจท่องเที่ยว ให้หน่วยงานเหล่านั้นรับไปดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรรณ สิทธิฤทธิ์ (2561) ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทพรรคการเมืองขนาดกลางในการเสริมสร้างความมั่นคงการเมืองไทย พบว่า บทบาทที่สำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคงการเมืองไทยคือบทบาทการบริหารจัดการพรรคตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่กำหนดเพื่อป้องกันมิให้พรรคทำผิดกฎหมายที่เสี่ยงต่อการถูกยุบพรรคที่กระทบต่อเสถียรภาพทางการเมืองไทยได้ บทบาทการจัดตั้งรัฐบาลให้การเมืองไทยสามารถดำเนินการไปได้ เพื่อรักษาโครงสร้างและกระบวนการทางการเมืองไทยให้คงอยู่และมีเสถียรภาพทางการเมืองทั้งในระบบการเมือง และเสถียรภาพรัฐบาล บทบาทในการสนับสนุนให้รัฐบาลมีความมั่นคงในช่วงวิกฤติหรือรักษาระบบรัฐสภาให้มีความมั่นคงทางการเมือง และบทบาทในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโดยการเปลี่ยนผ่านรัฐบาล เมื่อเกิดเงื่อนไขรัฐบาลไม่สามารถดำรงอยู่ได้ เพื่อให้การเมืองในระบบรัฐสภามีความคงอยู่ เพื่อรักษาความมั่นคงการเมืองไทยให้มีเสถียรภาพการเมืองไทยทั้งในระบบการเมือง และเสถียรภาพของรัฐบาล

วัตถุประสงค์ที่ 3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทางการเมืองภายใต้บทบาทของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การช่วยให้การปฏิรูปตำรวจเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีระบบมีระเบียบ และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น จะได้ไม่มีความยืดหยุ่นในการทำงาน ลดการทุจริตและปัญหาคอร์รัปชันได้ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตำรวจบางคน ซึ่งการแก้ไขหรือดำเนินการบางอย่างต่างมีข้อจำกัด ดังนั้น การใช้ ม.44 น่าจะส่งผลดีต่อการปฏิรูปตำรวจการ

แทรกแซงอำนาจเกินขอบเขตและใช้ ม.44 พร่ำเพรื่อจนเกินไปดูเป็นการกดดัน บังคับ กึ่งเผด็จการ กับตำรวจมากเกินไปควรปล่อยให้ไปไปตามกระบวนการและขั้นตอน ซึ่งโครงสร้างและระบบบริหารงานของตำรวจมีกฎหมายข้อระเบียบบังคับไว้ควบคุมการทำงานและการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุและไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปตำรวจ การปฏิรูปตำรวจนั้นเห็นด้วยกับการกระจายอำนาจของตำรวจลงไปในระดับจังหวัด และประชาชนสามารถสะท้อนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ซึ่งรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการสืบสวน สอบสวนของตำรวจให้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิทย์ พวงงาม และคณะ (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองในการพัฒนาประชาธิปไตย : ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข พบว่า (1) สนง.กกต. มีบทบาททั้งในการส่งเสริมและสนับสนุนพรรคการเมืองและบทบาทในการควบคุมตรวจสอบพรรคการเมืองอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (2) พรรคการเมืองมีบทบาทช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาประชาธิปไตยแก่ประชาชนอยู่ในระดับปานกลางถึงมาก (3) การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยของพรรคการเมืองให้กับประชาชนส่วนใหญ่พรรคการเมืองเน้นกิจกรรมการแถลงนโยบายของพรรคการเมืองและการรณรงค์หาคะแนนเสียงในการเลือกตั้ง (4) ลักษณะการดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมประชาธิปไตยของพรรคการเมืองและการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกพรรคการเมืองกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ความเห็นว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อ

ควรถ่ายโอนภารกิจของตำรวจที่ปฏิบัติงานลักษณะเดียวกับหน่วยงานของพลเรือนออกไป เพราะตำรวจบางหน่วยปฏิบัติงานในหน้าที่ของฝ่ายพลเรือนอยู่ เช่น ตำรวจป่าไม้ ตำรวจท่องเที่ยว ให้หน่วยงานเหล่านั้นรับไปดำเนินการ และการจัดการองค์กรของตำรวจเป็นแบบทหารในการจัดชั้นยศทำให้เกิดปัญหาพอสมควร การปฏิรูปตำรวจควรจะเน้นไปในเรื่องการกระจายอำนาจและควรปรับโครงสร้างตำรวจเปลี่ยนสถานะไปเป็นตำรวจจังหวัด ซึ่งควรแยกงานสอบสวนออกจากตำรวจหรือให้แต่ละหน่วยงานมีตำรวจเป็นของตนเองโดยไม่ต้องขึ้นกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติและการปฏิรูปตำรวจครั้งนี้ไม่ได้ทำเพื่อประชาชน แต่ให้ความสำคัญในสิทธิประโยชน์ของตำรวจมากเกินไปได้มุ่งเน้นในการตรวจสอบ ลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคม และตัวแทนภาคประชาชนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปนัดดา รักษาแก้ว (2561) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทและการสื่อสารทางการเมืองของพลตำรวจเอกพงศ์พัส พงษ์เจริญ : ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2510 - 2560 ผลการวิจัยพบว่า บริบททางการเมืองที่ส่งผลต่อบทบาทและการสื่อสารทางการเมืองของพลตำรวจเอกพงศ์พัส พงษ์เจริญ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 ซึ่งได้แสดงบทบาทสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ อย่างเหมาะสม และมีกระบวนการสื่อสารทางการเมืองในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2521-2560 อย่างมีประสิทธิภาพ โดยพบว่าในฐานะผู้ส่งสารพลตำรวจเอกพงศ์พัส พงษ์เจริญ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีทักษะในด้านการสื่อสารเป็นอย่างดี รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและอาชีพ พร้อมยึดถือความถูกต้องและความยุติธรรมเป็นหลัก ส่วนเนื้อหาของสารที่สื่อสารออกไป จะมีความ

แตกต่างกันในแต่ละบทบาท ซึ่งโดยภาพรวมแล้วล้วนเป็น“สาร”ที่สร้างภาพลักษณ์เชิงบวกทั้งสิ้น ด้านช่องทางการสื่อสารจะมีการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนทุกแขนงอย่างเข้มข้น สามารถสร้างความยอมรับให้แก่กลุ่มผู้รับสารเป้าหมาย ได้แก่ ชนชั้นกลางในเมือง คนรากหญ้า และประชาชนทั่วไป

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การช่วยให้การปฏิรูปตำรวจ เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีระบบมีระเบียบ และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นจะได้ไม่มีความยืดหยุ่นในการทำงาน ลดการทุจริตและปัญหาคอร์รัปชันได้ โดยเฉพาะการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตำรวจบางคน ซึ่งการแก้ไขหรือดำเนินการบางอย่างต่างมีข้อจำกัด ดังนั้น การใช้ ม.44 น่าจะส่งผลต่อการปฏิรูปตำรวจ

1.2 การแทรกแซงอำนาจเกินขอบเขตและใช้ ม.44 พร่ำเพรื่อจนเกินไปดูเป็นการกดดันบังคับ กึ่งเผด็จการกับตำรวจมากเกินไปควรปล่อยให้เป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอน ซึ่งโครงสร้างและระบบบริหารงานของตำรวจมีกฎหมายข้อระเบียบบังคับไว้ควบคุมการทำงานและการปฏิบัติหน้าที่อยู่แล้ว เป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุและไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปตำรวจ

1.3 การปฏิรูปตำรวจนั้นเห็นด้วยกับการกระจายอำนาจของตำรวจลงไปในระดับจังหวัดและประชาชน สามารถสะท้อนการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ซึ่งรัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณในการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับการสืบสวนสอบสวนของตำรวจให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อความมั่นคง เพื่อจะได้ทราบสภาพปัญหาในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน อันจะนำประโยชน์มาพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2.2 การวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดกลุ่มประชากรที่เป็นผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารในหน่วยงานของรัฐบาลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายในการปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อให้ทราบว่ามียุทธศาสตร์ใดที่จะพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

- กรรณิการ์ ปาลี. (2554). การมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลออนใต้ อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- การุณ สติฤทธิ์. (2561). บทบาทพรรคการเมืองขนาดกลางในการเสริมสร้างความมั่นคงการเมืองไทย. วารสารรัฐศาสตร์. 12(27), 91-102.

- โกวิทย์ พวงงาม และคณะ. (2557). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่นกับมิติใหม่การเลือกตั้งท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. พิมพ์ลักษณะการพิมพ์
- ดนุพล ทีฆายุ. (2560). บทบาทตำรวจไทยหลังรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540: กรณีศึกษา ตำรวจภูธรจังหวัดจันทบุรี. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ถวิล ธาราโกชน. (2552). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ปนัดดา รักษาแก้ว. (2561). บทบาทและการสื่อสารทางการเมืองของพลตำรวจเอกพงศพัศ พงษ์เจริญ: ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2510-2560. ดุษฎีบัณฑิต (สื่อสารการเมือง) วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- พัทยา สายหู. (2556). ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม. กรุงเทพฯ: เคล็ดไทย
- สงวนศรี วิรัชชัย. (2537). จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพร.
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ และฐิติพงษ์ ธรรมานุสรณ์. (2552). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: แพร่พิทยา.
- สัณฐาน ชยนนท์. (2558). ภาวะผู้นำของผู้บัญชาการตำรวจนครบาลต่อการจัดการแก้ไขเหตุความไม่สงบอันเนื่องมาจากสถานการณ์วิกฤตทางการเมืองในช่วง พ.ศ. 2548-2555. ปรัชญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการเมือง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สิริมาส หมั่นสาย, ธนสุนทร สว่างสาละ, อธิภัทร กิจจารักษ์ และสุปรียา หิรัญบุรณะ. (2561) สาระแก้ว Model ตัวแบบการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดไปปฏิบัติเชิงบูรณาการ. วารสารวิจัยและพัฒนา สายมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระราชูปถัมภ์. 13(3), 303-315.
- โสภา ชูพิกุลชัย. (2552). ความรู้เบื้องต้นทางจิตวิทยา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.